

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπατζής → ampandonis@gmail.com

ΤΟ «ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ» ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ

Όταν ένας λαϊκός τραγουδιστής δεν είναι «δήθεν»

Αν είναι κάτι που χαρακτηρίζει την σημερινή εποχή αυτό είναι η ταχύτητα. Το ακούμε συνέχεια. Ταχύτητα της πληροφορίας, ταχύτητα στον εργασιακό χώρο, ταχύτητα στην καθημερινότητα, ταχύτητα στο φαγητό. Το πρότυπο που μας παρουσιάζεται είναι η ταχύτητα. Γρήγορη επιτυχία, γρήγορα χρήματα.

Αυτό γίνεται βέβαια με την συνδρομή των μέσων μαζικής ενημέρωσης τα οποία διαμορφώνουν πρότυπα και κατά συνέπεια διαμορφώνουν και την ζωή μας σε όλα σχεδόν τα επίπεδα. Στη σημερινή εποχή τα μέσα μαζικής ενημέρωσης συνεχώς προβάλλουν είδωλα στους νέους τα οποία δε διακρίνονται για τα επιτεύγματα ή τις αρετές τους, αλλά οφείλουν την ύπαρξη τους στις καταναλωτικές ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας. Στην πλειοψηφία τους τα είδωλα αυτά είναι άτομα αισθητικά αποδεκτά, όπως τα μοντέλα, όπου η εξωτερική εμφάνιση διακρίνεται περισσότερο από τη μόρφωση και την πνευματική καλλιέργεια. Έτσι ο νέος προσπαθώντας να μιμηθεί όσα του προβάλλονται από την τηλεόραση γίνεται επιφανειακός και μετατρέπεται σε άβουλο όργανο της.

Ακόμη συχνά προωθείται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ο ατομικισμός, η βία και η κερδοσκοπία, με αποτέλεσμα να αλλοιώνεται η προσωπικότητα του νέου που επιλέγει να ταυτιστεί με αυτά και να οδηγείται σε παρεκτροπές. Όσον αφορά την κερδοσκοπία και τον ατομικισμό προβάλλονται συνήθως πιο έμμεσα μέσω της συμπεριφοράς ορισμένων επιφανών προσώπων της τηλεόρασης, τους λεγόμενους τηλεαστέρες. Συνεπώς, η προώθηση προτύπων και ειδώλων από τα Μ.Μ.Ε. αποσκοπεί στη χειραγώγηση της νεολαίας προς την υπηρεσία καταναλωτικών σκοπών διαμορφώνοντας μια κοινωνία ανθρώπων όπου θα κυριαρχεί το υλιστικό πνεύμα.

Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης πραγματοποιούν αυτήν την πράξη για διάφορους λόγους, οι οποίοι συνήθως ικανοποιούν συμφέροντα δικά τους ή και άλλων πιο ισχυρών ανθρώπων. Ένας από αυτούς τους λόγους είναι να μας εντυπωσιάσουν, πράγμα το οποίο συμβαίνει, ακολουθώντας μια παραπλανητική μέθοδο η οποία περιέχει ψεύτικες ιδέες άρα και ψεύτικα πρότυπα. Επίσης με την παρουσίαση ψεύτικων ουσιαστικά προτύπων τα Μ. Μ. Ε. παρακινούν τον άνθρωπο και συγκεκριμένα τον καταναλωτή να ακολουθήσει το ίδιο καταναλωτικό πρότυπο με όλους τους άλλους καταναλωτές. Ακόμα με την προβολή λανθασμένων προτύπων μας ωθούν να αγοράσουμε τα προϊόντα που μας διαφημίζουν, επηρεάζοντας έτσι τη ψυχολογία μας και ελέγχοντας την κριτική μας σκέψη. Ένας τελευταίος λόγος και πολύ σημαντικός είναι ότι με την προβολή ψεύτικων προτύπων τα Μ. Μ. Ε. καταφέρνουν να μας μαζικοποιήσουν, ώστε να γίνουμε θύματα της εκάστοτε εξουσίας. Φυσικά όλα τα παραπάνω καθιστούν τα Μ. Μ. Ε. ικανά να αυξήσουν την αγορά των προϊόντων που μας προβάλλουν (σε αυτά περιλαμβάνονται και τα πνευματικά αγαθά) και κάτι πιο σημαντικό κατά την άποψη μου να χειραγωγήσουν τον άνθρωπο-καταναλωτή και να τον μετατρέψουν σε υποχείριό τους.

Αλλά ας πάμε να δούμε την περίπτωση του Παντελή Παντελίδη. Ο Παντελίδης ήταν ένας λαϊκός

τραγουδιστής που ευτύχησε να γίνει είδωλο και να λάβει τόση λατρεία που μόνο ένα λαϊκό είδωλο μπορεί να λάβει. Έγραφε ο ίδιος τα κομμάτια του και η μαζικότητά του ήταν κάτι αυθόρμητο, ειλικρινές και τίμιο: οι φίλοι του ανέβασαν τα κομμάτια στο YouTube, άρεσαν στον κόσμο και τον έκαναν φαινόμενο. Σου άρεσε-δεν σου άρεσε, ήταν ο πρώτος λαϊκός τραγουδιστής που έγινε διάσημος ιντερνετικά, επειδή άρεσε στον κόσμο και επέλεγε να επιστρέφει συνέχεια στα τραγούδια του. Δεν ήταν κατασκευασμένος, δεν τον προώθησε η τηλεόραση, δεν είχε φτιασίδια, δεν ήταν δημιουργήμα των τάλεντ σόου αλλά και ούτε των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Και εδώ ακριβώς είναι η ειδοποιός διαφορά. Εκμεταλλευόμενος τις νέες τεχνολογίες και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έκανε κάτι πολύ απλό. Παρουσίασε αυτό που πραγματικά αγαπούσε να κάνει. Σε άλλους άρεσε σε άλλους όχι. Πολλοί στην συνέχεια τον κατέκριναν γι' αυτό. Αυτό που παρουσίαζε έλεγαν πολλοί ήταν κατώτερης ποιότητας τέχνη, τα λουλούδια στα πόδια του ήταν πρόκληση για την κοινωνία η οποία περνάει μία μεγάλη οικονομική κρίση, μέχρι και για ένα στίχο σχετικά με τα κατεχόμενα στην Κύπρο υπήρχε διαμαρτυρία και είχε ξεσηκώσει θύελλα αντιδράσεων. Ευτυχώς μία μέρα πριν το τραγικό ατύχημα πρόλαβε να ζητήσει συγγνώμη και να αποσύρει το επίμαχο τραγούδι.

Κάθε γενιά έχει τα δικά της πρότυπα και είδωλα, τα οποία διαθέτουν κάποια χαρακτηριστικά. Το πρότυπο αυτό που θεωρείται από κάθε άνθρωπο ξεχωριστά ως το τέλειο και καλύτερο παράδειγμα προς μίμηση είναι αυτό που γαλουχεί το άτομο με τα «πρέπει» και τα «μη». Το αληθινό πρότυπο είναι αυτό που απεικονίζει τον λύκο λύκο και τον

Υ.Γ. Παντελίδης και Ρέμος θα έρχονταν για συναυλιές στην Αυστραλία τον προσεχή Μάιο.

Ο Παντελίδης μόνιμος στο Πολεμικό Ναυτικό

κλέφτη κλέφτη, όπως έλεγε ο Αναγνωστάκης, μαθαίνοντας στο άτομο ότι δεν ζούμε σε ουτοπία και προκειμένου να επιβιώσει δεν θα πρέπει να κατανύσει άβουλο όργανο. Απεναντίας, πρέπει το άτομο μέσω του προτύπου να διατηρεί την πνευματική του εγρήγορση και να είναι ευφάνταστο, με τέτοιο τρόπο όμως που δεν θα μπει σε «καλούπια», αλλά θα έχει την δυνατότητα να αναπτύξει τον δικό του χαρακτήρα και τρόπο ζωής.

Και ας επανέλθουμε στο Παντελή Παντελίδη. Ήταν ένα παιδί από τη Νέα Ιωνία. Είχε περάσει στο Πολεμικό Ναυτικό και ακολουθούσε την προδιαγεγραμμένη πορεία που ακολουθούν όλοι οι στρατιωτικοί. Ταυτόχρονα βοηθούσε και στο πρακτορείο ΟΠΑΠ που έχουν οι γονείς του - όπου συνέχισε να δουλεύει και μετά την επιτυχία. Αποφάσισε να παραιτηθεί όμως για να γίνει τραγουδιστής. Φανταστείτε το 2012 στην Ελλάδα της κρίσης ένας νέος να παραιτείται από κάτι σίγουρο, από αυτό που ψάχνει η νέα γενιά στην Ελλάδα αυτή την στιγμή, για να ακολουθήσει το όνειρο του. Έσπασε δηλαδή το καλούπι. Οπότε σπάζοντας και αυτήν την νοοτροπία οδήγησε τον εαυτό του σε άγνωστα μονοπάτια. Ήταν αυτοδίδακτος, έμαθε να παίζει μουσικά όργανα μόνος του κι άλλα πολλά που πριν από μερικές μέρες θα προσπερνούσαμε, αλλά σήμερα έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα και σε φορτίζουν συναισθηματικά. Ο ίδιος είχε δηλώσει ότι τα τραγούδια του τα γράφει εμπνεόμενος από προσωπικά βιώματα ή από ιστορίες κοντινών του προσώπων. Είχε μεγάλη αδυναμία στη μητέρα του για την οποία έχει γράψει και ένα τραγούδι με το όνομά της «Αθηνά».

Μια μέρα πριν την πρεμιέρα του έχασε τη ζωή του στη Βουλιαγμένης από υπερβολική ταχύτητα, ξαφνικά, όπως χάνονται τα είδωλα. Ήταν σοκαριστική είδηση, τραγική, και ακόμα είναι όλοι μουδιασμένοι. Και αυτοί που τον λάτρευαν και όσοι δεν τον άντεχαν.

Ο Παντελής Παντελίδης είχε γεννηθεί στις 23 Νοεμβρίου του 1983. Ήταν 32 ετών. Το αν αποτελούσε πρότυπο ή όχι θα το κρίνεται εσείς. Όσο για τα τραγούδια του αν θα ακούγονται και μετά από πολλά χρόνια αυτό θα το κρίνει η γενιά που τον ανέδειξε.